

2023-05-16 Nr. NV-1138

ĮSTATYMŲ PROJEKTAI Nr.: TAP-22-1925(2), 23-440, 23-441, 23-442, 23-443, 23-444 TAIS-22-10925(3), 22-12501(2), 22-12502(2), 22-12503(2), 22-12504(2), 21-25636(4)		DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS KELIŲ ĮSTATYMO NR. I-891 2 IR 5 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ ĮSTATYMO NR. IX-2135 3, 34, 35, 36, 37, 42, 43, 46, 54, 59, 60 STRAIPSNIŲ, 2 PRIEDO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 46¹ STRAIPSNIŲ ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKSLO IR STUDIJŲ ĮSTATYMO NR. XI-242 87 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS PROFESINIO MOKYMO ĮSTATYMO NR. VIII-450 40 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTAIGŲ ĮSTATYMO NR. I-1367 36 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 464 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įtraukta į artimiausią Seimo sesiją	<i>Pasirenkama</i> ☒ Taip ☐ Ne	<i>Susisiekimo ministerija</i>	<i>Pasirenkama</i> ☐ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☒ Nesvarstyta <i>Data iš kalendoriaus</i>	<i>Pasirenkama</i> ☒ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☐ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Gražinti tobulinti
Igyvendina Vyriausybės programą	<i>Pasirenkama</i> ☐ Taip ☐ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Projektų rengimą paskatino Lietuvos Respublikos penktosios kartos judriojo ryšio (5G) plėtros 2020–2025 m. gairių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. birželio 3 d. nutarimu Nr. 577, priede „Lietuvos Respublikos penktosios kartos judriojo ryšio (5G) plėtros 2020–2025 m. gairių priemonių planas“ (toliau – Gairių priemonių planas) nustatyto 1 uždavinio „5G ryšio tinklų diegimo techninių sąlygų sudarymas“ priemonės:

- Supaprastinti teisinį reguliavimą dėl judriojo ryšio infrastruktūros įrengimo valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise priklausančiuose nekilnojamojo turto objektuose (pastatuose, pvz., ant pastatų stogų, taip pat inžineriniuose statiniuose ar jų dalyse);
- Peržiūrėti ir numatyti teisės aktuose galimybę ryšio operatoriams viešųjų ryšių tinklus įrengti valstybės ir savivaldybių kelių juostose, aikštėse, tiltuose, viadukuose, tuneliuose.

Sprendžiamos problemos:

- Ryšių bokštas, kaip kelio elementas, Kelių įstatyme nėra numatytas, todėl negali būti statomas kelio juostoje;
- Nenustatyta institucija, kuri turi teisę suteikti ryšio operatoriams bendrai naudoti kelio elementus - ryšių bokštus;
- Elektroninių ryšių infrastruktūros įrengimas valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise priklausančiuose nekilnojamojo turto objektuose yra apsunkintas arba kartais net neįmanomas, nes:
  - 1) Mokslo ir studijų įstatyme, Sveikatos priežiūros įstaigų įstatyme yra įtvirtintos nuostatos, draudžiančios suvaržyti daiktines teises į pagal patikėjimo sutartį perduotą valstybės (savivaldybės) turtą;
  - 2) Profesinio mokymo įstatyme yra nustatyta, kad valstybinės profesinio mokymo įstaigos joms pagal patikėjimo sutartį perduotą valstybės turtą gali nuomoti arba perduoti panaudai Vyriausybės nustatyta tvarka, o valdydamos, naudodamos šį turtą ir juo disponuodamos, gali sudaryti tik tokius civilinius sandorius, kurie neprieštarauja jų steigimo dokumentams ir veiklos tikslams.
- Elektroninių ryšių įstatyme nėra numatytas servituto nustatymas sandoriu, kad įrengti elektroninių ryšių infrastruktūrą;
- Asmenys laiko radijo ryšio stotis, kurios yra skirtos arba pritaikytos veikti radijo dažniais (kanalais), kuriems naudoti yra reikalingas RRT leidimas, ir kurios yra paruoštos veikti šiais radijo dažniais (kanalais), laiko neturėdami RRT išduoto leidimo, o tai nėra reglamentuota Elektroninių ryšių įstatyme ir nenumatyta atsakomybė už tokios įrangos laikymą be leidimo.
- Šiuo metu vartotojams nėra suteikta galimybė pasirinkti kokiais galiniais įrenginiais gauti universaliąją kalbinio ryšio fiksuotoje vietoje paslaugą.

Nepriėmus siūlomų teisės aktų pakeitimų liks apsunkintas procesas panaudoti valstybei (savivaldybei) priklausančią turtą elektroninių ryšių infrastruktūros įrengimui, o taip pat kelio juostose nebus galima statyti ryšio bokštų.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

Kreipimasis į teisną dėl servituto nustatymo elektroninių ryšių infrastruktūrai įrengti yra laikui imlus ir papildomų išlaidų reikalaujantis procesas. Siūlomi teisės aktų pakeitimai prisidėtų prie strateginių Europos Sąjungos ir nacionalinių junglumo tikslų pasiekimo ir skaitmeninės atskirties mažinimo.

Kartu su projektais **nėra pateikta informacija kiek Lietuvos teritorijos 5G ryšiu yra padengta šiuo metu ir kiek siūlomas reguliavimas, padės išspręsti problemą.**

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Esamoms problemoms spręsti projektais siūlomos šios priemonės:

- Kelių įstatyme nustatyta kelio statinio sąvokos apibrėžtis papildoma ryšių bokšto elementu, taip transporto infrastruktūrą papildant ryšių bokštų statiniais, būtiniais transporto koridoriams padengti nepertraukiamu 5G ryšiu, siekiant plėtoti valstybinės reikšmės keliuose skaitmenines paslaugas, savavaldžių transporto priemonių infrastruktūrą;
- AB Lietuvos automobilių kelių direkcijai (toliau – LAKD) suteikiama teisė (priskiriama funkcija) - suteikti ryšio operatoriams bendrai naudoti patikėjimo teise valdomus kelio elementus (ryšių bokštus). Nustatoma, kad iš mobiliojo ryšio operatorių gautos pajamos už ryšių bokštų bendrą naudojimą bus LAKD pajamos, kurios būtų naudojamos ryšių bokštų statybai ir jų funkcionavimui reikalingų elektros, ryšių linijų įvadų įrengimui skirtai paskolai gražinti ir palūkanoms mokėti;
- Mokslo ir studijų, Sveikatos priežiūros įstaigų, Profesinio mokymo įstatymai papildomi nuostata numatančia, kad servitutus elektroninių ryšių infrastruktūrai įrengti galima nustatyti sandoriu taip, kaip numatyta Elektroninių ryšių įstatyme;
- Elektroninių ryšių įstatymas papildomas straipsniu „Servituto įrengti elektroninių ryšių infrastruktūrą nustatymas sandoriu“, kuriame nustatoma sąlygos ir tvarka sutartinių servitutų nustatymui elektroninių ryšių infrastruktūrai;
- Elektroninių ryšių įstatymo pakeitimu taip pat siūloma tikslinti ir koreguoti vieną iš el. ryšių universalųjų paslaugų, nustatant, kad universaliojo kalbinio ryšio paslauga laikytina ta kalbinio ryšio paslauga, kuri teikiama viešojo mobiliojo ryšio tinklu.
- Nustatoma, kad radijo ryšio perėmimo įrenginiai teisėtai gali būti naudojami tik valstybės institucijų, joms atliekant įstatymų pavestas valstybės gynybos, nacionalinio saugumo, viešosios tvarkos ir visuomenės saugumo užtikrinimo, nusikalstamų veikų prevencijos ir tyrimo, valstybės sienos apsaugos funkcijas.
- Atliekami kiti redakcinio pobūdžio Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo pakeitimai, įskaitant nuostatų dėl elektroninių ryšių infrastruktūros iškelimo papildymą, siekiant teisinio aiškumo (ERI projekto 6 straipsnio 1 dalis).

Priemonės problemai spęsti yra tinkamos, tačiau reikia pažymėti, kad vis tiek gali atsirasti atvejų, kai valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise priklausančio nekilnojamojo turto objektų valdytojai prieštarauja dėl judriojo ryšio infrastruktūros įrengimo jų valdomuose pastatuose. Pasiūlytas reglamentavimas supaprastins procesą tais atvejais, kai savivaldybei nuosavybės teise priklausančio nekilnojamojo turto objektų valdytojai sutiks sudaryti sutartis dėl servituto elektroninių ryšių infrastruktūrai įrengti.

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Aiškinamajame rašte nurodyta kokie įgyvendinamieji teisės aktai turės bus priimti ir kurios institucijos juos turėtų parengti ir/ar priimti.

Institucijos, kurios atsakingos už projektuose siūlomų priemonių įgyvendinimą, pasirengusios. Įgyvendinimo terminai yra realūs.

STEBĖSENA

Stebėsenos rodikliai nėra nustatyti/pateikti.

Siūloma stebėti Lietuvos teritorijos padengimo, 5G ryšiu, augimą.

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS

Kelių įstatymo pakeitimui pritarė Saugaus eismo taryba 2023 m. sausio 30 d. posėdyje.

Projektai buvo pateikti derinti ryšio operatoriams, pastabų negauta.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Pateikta derinimo pažyma dėl pastabų ir pasiūlymų, į kuriuos neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies:

dėl 5G ryšio bokštų galimos įtakos sveikatai (KM, ŠMSM), sutartinių servitutų privalomumo, savivaldai garantuojamo savarankiškumo, nuosavybės neliečiamumo (TM, Savivaldybių asociacija), universaliosios elektroninių ryšių

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

paslaugos apibrėžimo tikslinimo (TM, RRT).

Projektai, po pateikimo Vyriausybei, buvo derinti darbo tvarka su išvadas teikusiomis institucijomis. Sutarta dėl šių kompromisinių Elektroninių ryšių įstatymo projekto nuostatų:

- Dėl servitutų privalomumo – siekiant kompromiso ERĮ projekto nuostatą sutarta pakoreguoti atsisakant privalomumo, vietoj to numatant teisę šalims sudaryti sandorį dėl servituto nustatymo (vietoje „**privalo**“, koreguotina į „**gali**“). Tokiu būdu bus atsižvelgta į institucijų, pasisakiusių dėl servituto privalomumo, pastabas.
(LRVK, TG, TM, Savivaldybių asociacijos, ŠMSM, KT);
- Dėl universaliosios elektroninių ryšių paslaugos tikslinimo – sutarta, kad Ryšių reguliavimo tarnyba inicijuos savo kompetencijos srities poįstatyminių teisės aktų peržiūrą ir pakeitimą, siekiant ERĮ projekte numatyto tikslo (**vartotojui turi būti nustatyta teisė gauti kalbinio ryšio paslaugas pasirinktinai ir mobiliojo ryšio įrenginiais**), todėl iš ERĮ projekto šių nuostatą siūloma išimti (ERĮ 37 straipsnio 1 dalies 1 punkto pakeitimą).
(LRVK TG, TM, RRT).

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

2023 m. kovo 21 d. tarpinstituciniame pasitarime buvo svarstytas projektas „Dėl Elektroninių ryšių įstatymo 96 straipsnio 1 ir 4 dalių įgyvendinimo“ (8 klausimas) ir buvo nuspręsta, kad Susisiekimo ministerija parengs Elektroninių ryšių įstatymo pakeitimo projektą, kuriame bus nurodyta, kam priskiriama funkcija įsigyti ir išlaikyti įrangą biudžeto lėšomis, kuri skirta užklausoms apie elektroninių ryšių tinklais perduodamos informacijos turinį pateikimui, šios informacijos pateikimui kompetentingoms institucijoms, ir jį pateiks kartu su Kelių įstatymo pakeitimo ir lydimųjų įstatymų projektais. Atsižvelgiant į tai, siūlome pateiktą Elektroninių ryšių įstatymo pakeitimo projektą papildyti.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Kipras Mensevičius

Viešojo valdymo grupė,